

**VALENTELE PROXIMITĂȚII EROTICE:
SPIRITUALIZARE ȘI REPUDIARE A
CARNALULUI**
*Valences of Erotic Proximity: Spiritualisation and
Repudiation of the Flesh*

Liliana DANCIU

Abstract: *In this article I was not concerned with describing the spiritual tribulations experimented by the male character of the short novel "De la noi, la Cladova", by Gala Galaction, but in highlighting the beauty of the feminine soul, totally in love until death. In contrast with the pathetic wrath between the love for a woman and the love for God, between the passion and duty of the priest, appears the unique love of a woman dying in the absence of love. Although the short distance between them in the profane terrestrial geography, the two lovers are separated from the prejudices of the world in which they live, from the deep and dark waters of the Danube and God himself. On the profane horizon of existence in their families and communities, but also on the sacred vertical of moral and spiritual reporting to the superior plan of the absolute, the intimate proximity of the two is forbidden. As Agape or Eros, love remains purely selfish: God does not share his priest with a woman, and the woman, according to Christian precepts, can spiritualise her flesh by the desires of Eros only through Thanatos. Like the lovers of the biblical chapter "Song of Songs", Tonea and Borivoje sublimate the sensual eroticism of the body in a metaphysical love.*

Keywords: tragic, passion, eroticism, death, love, Platonism.

Gala Galaction (1879-1961) este traducător, scriitor, memorialist și teolog român de origine aromână, a cărui activitate culturală se desfășoară cu predilecție în perioada interbelică. În operele literare, el abordează cu măiestrie fantasticul de inspirație folclorică și analiza de profunzime a sufletului uman, captiv al eternului conflict tragic, generator de *hybris*, dintre pasiune și datorie, dintre irațional și rațional. Elementele de filosofie creștină legate de liberul arbitru, de necesitatea îmbogățirii spirituale în existența terestră în vederea

recâștigării locului din Raiul pierdut sunt valorificate de către scriitorul român pentru a spori tensiunea dramatică a conflictului interior dintre *a simți* și *a gândi*.

În altă ordine de idei, dualismul platonician specific mai ales ultimei perioade de creație¹ a filosofului antic al dialogurilor evidențiază fără echivoc antagonismul categorial pur/ impur, prelungit în plan ontologic în raportul dintre trupul-carceră, perisabil și suspus devenirii, și spiritul, care trebuie eliberat din starea de confuzie sinonimă cu somnul în care veștează, spre a se înălța în lumea Ideilor și a Frumosului Absolut. În plan transcendental, perechilor pur/ impur, spirit/ trup le corespunde perechea polarizată a principiilor bine/ rău. Pentru Platon, sufletul (*psyche*) nemuritor și etern este principiul care intermediază ieșirea spiritului (*nous*) din iluzia în care trupul (*physis*) l-a azvârlit, prin trezirea unei nevoi permanente de a cunoaște, de a întreba și de a analiza. Această trezire-eliberare spirituală prin cunoaștere este prezentă și în filosofia gnosticilor, unde binele și răul sunt ipostaziate de Lumină și Întuneric, iar omul, în calitate de Fiu al Luminii trebuie să se desprindă prin gnoză din Întunericul ignoranței provocate de căderea sufletului în *hylic*.

Tânăra religie creștină, influențată atât de platonism, cât și de gnosticismul primelor secole de după Hristos, a adâncit irevocabil tragismul condiției umane și a promovat ideea necesității mortificării trupului în vederea purificării lui, a eliberării sufletului captiv și a înălțării spirituale. Promovată de Sfinții Părinți ai pustiei, rugăciunea inimii este dovada cea mai elocventă a necesității conectării minții cu inima pentru a potoli patimile trupului. Când *Psyche* și *Nous* nu se completează întru desăvârșirea spirituală a omului, ci intră în conflict din pricina lui *Physis*, locul tuturor pornirilor inferioare ale firii, ia naștere nefericirea. În viață, omul este încercat de tot felul de *ispite* ivite din tenebrele simțurilor, care trebuie contrabalansate de opusul lor spiritual: iubirea-pasiune, ce implică sexualitatea rea a femeii, care l-a făcut să cadă pe Adam, poate fi neutralizată de iubirea-credință întru și pentru Dumnezeu. Antagonismul pur/

---

¹ Cf. Simone Pétrement, *Eseu asupra dualismului la Platon, la gnostici și la maniheeni (Essay on dualism in Plato, Gnostics and Maniheans)*. Traducere de Ioana Munteanu și Daria Octavia Murgu, București, Editura Symposium, 1996, pp. 10-14.

impur se oglindește, așadar, și în termenii unei alte polarizări conceptuale: iubire spirituală superioară/ iubire carnală inferioară, respectiv, agape/ eros. Pentru a se elibera din marasmul dualității condiției sale, eroul creștin al lui Gala Galaction, adică personajul masculin, este obligat să respecte poruncile divine, să-și înăbușe dorința de împlinire terestră și să aleagă datoria pentru a-și merita statutul de creatură superioară făcută „după chipul și asemănarea” lui Dumnezeu.

În nuvela *De la noi, la Cladova*, popa Tonea înăbușe iubirea-pasiune pentru Borivoje și neutralizează efectele ei toxice prin repetarea constantă a rugăciunilor, adevărate *mantr*e purificatoare. Slujitor al sacralului, investit cu puteri speciale în receptarea și interpretarea hierofaniilor, preotul are o triplă responsabilitate: să propage învățăturile credinței în rândul comunității lui; să participe activ la administrarea ritualică a sacralului, în calitate de trimis, loctiitor sau intermediar; să garanteze, prin calitățile ireproșabile ale persoanei sale, oficierea corectă a ritualului și respectarea dreptei credințe, în vederea unei legături bune între divinitate și comunitatea de credincioși². Tânăra și frumoasa Borivoje este agentul perturbator al sacralului, a cărei feminitate este marcată în mod nefericit de ambivalența specifică și încărcată de stereotipiile negative adăugate de religiozitatea iudeo-creștină. Ea este tabu în ochii părintelui Tonea, care încalcă – sau e pe punctul de a încalca – mai multe legi ale sacralului, în slujba căruia se află: iubește o femeie mai mult decât pe Dumnezeu său; imaginea Frumuseții Absolute a divinității oglindită în sufletul său este înlocuită în mod nepermis de o alta, a frumuseții terestre a unei femei; râvnește la bunul (femeia) altui bărbat; se află pe pericolul de a-și necinsti soția și copiii; comunitatea de credincioși se află în pericol de „a se rătăci” de la cărările ortodoxiei prin exemplul său prost. Pentru biata fată, singură și înstrăinată, frumosul sacerdot atins de sacru este, în egală măsură, tabu, iar iubirea lor, încărcată de interdict.

Retrospectiv, naratorul omniscient evocă metamorfoza interioară a preotului, petrecută în cele zece luni scurse între fatidica Duminică a Tomii (a Necredinciosului) și oțelita lună de

---

² Cf. Jean-Jacques Wunenburger, *Sacralul (Le sacré)*. Traducere, note și studiu introductiv de Mihaela Căluț. Postfață de Aurel Codoban, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2000, pp. 71-73.

noiembrie de dinaintea lui decembrie, luna Nașterii Domnului (a reînnoirii legăturii omului cu Dumnezeu). Interogațiile retorice surprind pierderea unei anume stări de grație, caracterizată de cucernicie, vrednicie, neprihănire, liniște, dobândită odată cu maturitatea. Din nou, Gala Galaction pare a împărtăși concepția platoniciană despre suflet, de data aceasta cea din *Phaidros*³, atunci când popa Tonea constată cu îngrijorare: „credeam că am legat de mult, la gard, telegarii tinerești”⁴. Întâlnirea cu popa Tonea provoacă și pentru Borivoje pierderea stării de grație a inocenței copilăriei prin trezirea feminității erotice. Preotul speră să-și redobândească echilibrul interior citind, nu întâmplător, *Psalmul 50* al lui David, scris de prooroc în dorința de a fi iertat de Dumnezeu pentru că, orbit de iubire, a încălcat a zecea poruncă divină și s-a căsătorit cu femeia altui bărbat. Dacă la cele menționate anterior, adăugăm faptul că apariția tulburătoare a lui Borivoje a intervenit după zece ani de trai liniștit și netulburat în comunitatea românească a Cladovei, observăm valorificarea unui simbolism al cifrei zece. Din perspectivă creștină, întâlnirea celor doi nefericiți stă sub semnul voinței divine, care, printr-o iubire imposibilă, testează fidelitatea slujitorului său și o eliberează pe tânără de o viață neîmplinită. Popa Tonea se lamentează pe un ton patetic, numindu-se „creștin plin de lepra iubirii stricacioase și preot prins în laț de către diavol”⁵. Polaritățile și antinomiile abundă în spațiul narativ al nuvelei, în scop vădit moralizator: pe de o parte, bărbatul creștin, preotul, slujitorul curat al lui Dumnezeu, de cealaltă parte, femeia-diavol, care aduce boala mutilantă a „iubirii stricacioase”. Suferința spirituală a preotului este localizată mai degrabă în plan cognitiv, la nivelul conștiinței, nu la nivelul afectelor, al emoțiilor și al sentimentelor, câtă vreme el reușește o autoanaliză atât de lucidă a trăirilor sale.

---

³ Sufletul este un atelaj de luptă tras de doi cai, unul năvălaș, dar puternic și impetuos, celălalt mai încet, leneș, ezitant. Depinde de măiestria celui ce conduce trăsura să-l strunească pec el năvălaș și să-l încurajeze pe celălalt (Platon, *Phaidros*. Ediția a III-a. Traducere de Gabriel Liiceanu, București, Editura Humanitas, 2011, pp. 88-90.

⁴Gala Galaction, *De la noi, la Cladova (From us, at Cladova)*, în *Nuvele, povestiri (Short stories)*, București, Editura Minerva, 1979, p. 57.

⁵*Ibidem*, p. 51.

În încercarea de a amplifica tensiunea dintre cei doi poli etici și ontologici ce ar sfâșia ființa preotului, naratorul omniscient conotează negativ symbolismul focului „ascuns și groaznic” ce-l mistuie pe popa Tonea, sugerând că iubirea-pasiune e iad interior pustiuitor. Bărbatul trăiește, așadar, iadul aici pe pământ prin femeie, adevărată „poartă a Infernului”, după Tertulian. Aceeași semnificație negativă este dată valurilor Dunării – frontieră naturală și divină ridicată de Dumnezeu între preot și ispita feminină – prin împletirea izomorfismului acvatic cu cel ofidian monstruos pentru a evidenția aceeași valorizare negativă a femininului și, implicit, a iubirii pentru o femeie.

Cu toate acestea, symbolismul femininului rămâne amprentat de ambivalența sacralului: deopotrivă sublim și monstruos, delicat și puternic, pur și impur, inocent și seducător. De aici, dubla reprezentare a femininului în această nuvelă: femeia-ispită carnală, rătăcire și pierdere de sine, și fecioara-ispită spirituală, căutare și regăsire a sinelui. Pentru bietul slujitor al Binelui și Frumosului absolut, Borivoje este cu atât mai ispititoare, cu cât forța feminității se păstrează inconștientă, inocent camuflată, dar atât de evidentă, în gesturile simple și sincere lipsite de cochetărie. În spiritul învățăturilor pauline, inima preotului nu trebuie să cunoască iubirea-pasiune, ci să rămână „vas curat” plin de iubire hristică. Cu toate acestea, prin *privire*, popa Tonea este *fermecat* sub imperiul unei „puteri superioare” care-i înflorește sufletul într-o primăvară crezută demult pierdută. Nu numai bărbatul rămâne profund marcat de apariția feminității feciorelnice, dar și Borivoje se lasă definitiv *vrăjit* de imaginea aureolată mistic de lumina lumânărilor și de strălucirea de aur a straielor preotului. În epopeea medievală *Tristan și Isolda*, iubirea-pasiune nu aparține spațiului domestic, ci este extraconjugală și adulteră, născută din acțiunea magică a filtrului și alimentată constant atât de plăcerea pericolului rezultat de încălcarea interdicției, cât și de pedicile ridicate de societate și, uneori, de ei înșiși. Între Borivoje și popa Tonea, iubirea-foc mistuitor se aprinde prin magnetismul magic al privirilor care fixează în interioritatea lor sensibilă imaginea celui alt ca proiecție a Frumosului însuși. Astfel, Borivoje nu l-ar fi putut iubi pe Tonea decât aureolat de lumina splendorii divine a interdicției, iar preotul nu s-ar fi lăsat vrăjit de imaginea unei copile frumoase decât în biserică, în preajma icoanelor și a prezenței divine.

Prezență exotică, „rumenă ca o cireșă”⁶, pură și inedită, „frumusețe subjugătoare”⁷, originară din „Negotin, unde se coc cei mai frumoși struguri”⁸, Borivoje pare întruchiparea arhetipului fecioarei îndrăgostite din *Cântarea Cântărilor*. Astfel o descoperă popa Tonea pe tânăra și frumoasa femeie, în casa cu cerdac inundat de viță de vie din mijlocul grădinii paradisiace, inundată de vegetație proaspătă, cu „feluriți arbuști și arbori”. În anotimpul preaplinului vieții, al rodului și apogeului fertilității, natura este încărcată de chemări și ispite vizuale și cromatice, olfactive și auditive, pentru a reface, parcă, scenariul căderii primilor oameni. Este luna cireșelor pârguite și a caiselor cu pulpa coaptă și crăpată, izomorfisme care sugerează frumusețea ispititoare a corpului feminin. În acest Paradis terestru al feminității și al iubirii, turla strălucitoare a bisericii sale de pe celălalt mal și sărbătoarea creștină a Apostolilor Petru și Pavel se constituie în adevărate repere ale credinței care „veghează”, discret și sever, sufletul bietului popă. Din interioritatea grădinii luxuriante scăldate în lumina soarelui, preotul pătrunde în spațiul intim, întunecos și răcoros, al unei camere exotice turcești, animată de o prezență nu mai puțin exotică. Învăluită în transparențe ispititoare, împodobită ca o regină de salba bogată de aur de la gât, cu mișcări felineacompaniate de clinchetul brățărilor de argint, fata încearcă să-l țină captiv pe iubitul ei interzis în „noaptea dulce – mirositoare și păgână”⁹ a părului ei de abanos. Între Duminica Tomii și luna lui Cireșar, odată cu natura, Borivoje a înflorit, copila s-a transformat în femeie și, implicit, dimineața aurorală a iubirii inocente a devenit amiază fierbinte a erosului, iar rumeneala pură a obrazilor s-a convertit în imaginea unor „trandafiri însângeați și smulși”¹⁰. Asemeni frumoasei din *Cântarea cântărilor*, pătimașa sârboaică își cheamă iubitul și își afirmă fără rușine iubirea sinceră și curată, înecată în jalea conștientizării imposibilității împlinirii ei.

În antiteză, este conturat portretul femeii soție și mamă, desexualizată după modelul Fecioarei Maria, „ajutor pe potrivă” (*Geneza*,...) în gospodărie, ștearsă din toate punctele de vedere,

---

⁶*Ibidem*, p. 55.

⁷*Ibidem*, p. 57.

⁸*Ibidem*, p. 54.

⁹*Ibidem*, p. 62.

¹⁰*Ibidem*, p. 62.

umilă și supusă, adevărat ideal feminin în iudeo-creștinism. Alături de soția sa „plină de frica lui Dumnezeu, cuminte, simplă, harnicăși mai presus în cinste femeiască decât toate celelalte femei de prin prejur – așa cum se cuvine să fie soția unui preot”¹¹, viața conjugală a preotului este liniștită și prosperă, iar în plan social este împlinită de respectul sătenilor. Căsătoria este, așadar, o convenție în cadrul căreia preotul își face doar datoria de soț impusă de porunca divină „Creșteți și vă înmulțiți, umpleți pământul și-l stăpâniți” (*Geneza* 1, 28). Conform mentalității socio-religioase iudaice, femeia are valoarea unui bun material preluat de soț de la tatăl acesteia, drept pentru care a comite adulter cu femeia altui bărbat însemna să atentezi la bunul acestuia. Evul Mediu european creștin, profund misogin, a preluat aceste idei și le-a promovat atât din rațiuni economice, cât și pentru a ține sub control femeia, considerată inferioară bărbatului, simplă natură, lipsită de inteligență, irațională și instinctuală¹². În mediul tradițional românesc, aceste concepții devin idei-ancoră, iar căsătoria este un contract social și religios încheiat între bărbați, fără a cere consimțământul femeii. Borivoje pare a fi victima acestei societăți androcrațe, căci la 16 ani e nevoită să se căsătorească cu un bărbat mai bătrân decât ea cu 40 de ani, care speră să aibă cel puțin trei urmași care să-i moștenească prăvăliile. Copila, devenită fără voia ei femeie, trebuie să-și părăsească locurile natale și familia, ca să trăiască printre necunoscuți, alături de un străin care o iubește cu sentimente amestecate de bărbat și tată. Fără să pătrundă sensul profund al cuvintelor sale, jupân Traico are dreptate când afirmă că Borivoje „nu e de primprejur, ci mai de departe”, căci se va dovedi că aparține unei alte lumi. Nu doar la nivel simbolic, ci și în plan social, Borivoje este Străina prin excelență: exotica și proaspătă, ea pare o balcanică regină din Saba venită peste timp spre a tulbura visele unui alt slujitor al lui Dumnezeu. În mod neașteptat și nefericit, ea se îndrăgostește total și fatidic de frumosul, dar interzisul popă Tonea. Cu sufletul sfâșiat de legile implacabile ale acestei lumi fărâmițate între extreme, Borivoje moare pentru a cunoaște

---

¹¹*Ibidem*, p. 52.

¹²Cf. Georges Duby, *Evul Mediu masculin. Despre dragoste și alte eseuri (Mâle Moyen Age. De l'amour et autres essais)*. Traducere de Constanța și Stelian Oancea, București, Editura Meridiane, 1992.

întâlnirea ultimă cu pricina absolută a nefericirii sale terestre, Dumnezeu.

Viața femeii-ispită, „nor trimis de la cel-viclean”¹³ pentru a întuneca viața senină a preotului, va fi secerată de iubirea-boală¹⁴ fără leac, care nu poate fi vindecată decât prin moarte. În mentalitatea populară românească, mai ales în cazul tinerelor fete, iubirea-pasiune este o boală cumplită, care le afectează deopotrivă corpul și sufletul, purtată de o ființă demonică, Zburătorul. Dar, în cazul acestei fete nu putem vorbi de o posesie demonică, ci de una... *daimonică*, pentru că, asemeni tânărului Werther, personajul goethean amintit anterior, Borivoje se lasă stăpânită de imaginea ideală a părintelui Tonea, devenită icoană sacră a iubirii înseși. Tribulațiile sentimentale ale celebrului personaj romantic al lui Goethe, Werther, stau, de asemenea, sub semnul iubirii-boală și al aceluiași nefericit fatalism. Destinul însuși se opune fericirii și împlinirii eroilor lui Gala Galaction încă din clipa când s-au întâlnit și îl condamnă la moarte pe cel mai puțin echilibrat din punct de vedere emoțional (femeia). Werther țese și fixează definitiv în ițele unei sensibilități bolnăvicioase imaginea angelică a Lottei spre a o contempla în suflet. El este geniul romantic, îndrăgostit platonice de Frumos, în planul superior al Ideilor, dar profund nefericit în planul vieții. Când află că fata este logodită, se instaurează conflictul interior care-i va paraliza orice acțiune și-l va conduce spre singurul final posibil, sinuciderea: „În el se găseau pasiunea sa indestructibilă și respectul pentru legea morală. Cele două intră în conflict. Și nu din cauze formale, ca și cum două absoluturi nu pot coexista într-unul și același subiect, ci pur și simplu pentru că exigentele lor devin contrarii. Pasiunea lui Werther o cerea pe Lotte, legea morală i-o interzicea. Cele două nu pot fi conciliate, ambele își sunt egale în recunoașterea sufletului frumos”¹⁵. În nuvela lui Gala

---

¹³Gala Galaction, *op. cit.*, p. 52.

¹⁴Despre iubirea-boală, vezi Mihaela Ursa, *Eroticon. Tratat de ficțiune amoroasă (Eroticon. Treated of the amorous fiction)*, București, Editura Cartea Românească, 2012, pp. 138-141; Liliana Danciu, *About an failed erotic initiation. The illness and the morbid love - in The Forest Girl, by Ioan Slavici*, în „Literature, Discourse and Multicultural Dialogue” (LDMD 2), Târgu Mureș, Editura Arhipelag XXI Press, 2014, pp.162-17.

¹⁵Ion Militaru, *Iubire și lege morală. Suferințele tânărului Werther, I, (Love and moral law. The Young Werther's sufferings)* în „Ramuri”, ediție

Galaction, „păgâna” femeie se îndrăgostește prin contemplație de un ideal, pe când cucernicul popă Tonea, atras exclusiv de frumusețea corpului ei, știe că păcătuiește tocmai din acest motiv. La tânărul romantic german, moartea vine sub forma sinuciderii, singura posibilitate de rezolvare a unui conflict interior, dar la tânăra Borivoje moartea survine firesc ca unică „ieșire” din captivitatea vieții. Pentru că focul pasiunii arde în vâlvătaie în interior, întreaga-i ființă se va mistui ca o tragică Pasăre Phoenix. Pe de altă parte, Werther nu vrea să iubească decât sublim și total, iar viața nu-i poate oferi decât un trai anodin în cadre sociale limitate. Borivoje nu poate să trăiască o viață fără iubire și preferă să se stingă pentru a iubi plener și absolut „fără restrângeri, fără obstacole și fără lanțurile acestui trup întunecat”¹⁶ într-o metarealitate, unde „sornambulismul firii”¹⁷ este abolit.

În lumina lumânărilor mortuare, în mijlocul albului cearceafurilor, ultima îmbrățișare a celor doi îndrăgostiți purifică iubirea lor pământească de orice urmă de vinovăție și păcat și în această ultimă secundă a vieții ei, Borivoje trăiește o clipă de fericire cât o eternitate, „căci puternică precum moartea este iubirea” (*Cântarea cântărilor*). Murind în brațele bărbatului iubit, Borivoje reușește să nu se mai despartă de el și să anuleze orice distanță sau graniță terestră, căci „a muri este un eveniment incomparabil, și cel care «îți moare în brațe» îți este aproape parcă pentru totdeauna”¹⁸. Pentru Apostolul Pavel, iubirea nu este viață, cum ar părea la o primă și superficială analiză, ci moarte, câtă vreme moartea aduce eliberarea sufletului și înălțarea lui la Dumnezeu. Pentru că nu aparține acestei lumi, iubirea lor nu poate cunoaște împlinireaerotică a

---

specială, 2007 (disponibil pe <http://revistaramuri.ro/index.php?id=140&editie=11>, accesat 12.02.2018, ora 17).

¹⁶Gală Galaction, *op. cit.*, p. 70.

¹⁷Florica Bodiștean, *Cântarea cântărilor sau erosul între senzualitate și metafizică (Song of Songs or the eros between sensuality and metaphysics)*, în vol. *Eseuri de literatură universală (de la Cântarea cântărilor la Doris Lessing)* [*Essays of Universal Literature (from Song of Songs to Doris Lessing)*], Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2013, p. 24.

¹⁸Maurice Blanchot, *Spațiul literar (L'espace littéraire)*. Traducere și prefață de Irina Mavrodin „Chevalier des Artes et des Lettres”, București, Editura Minerva, 2007, p. 341.

trupului într-un rai terestru, ci doar împlinirea spirituală în paradisul divin unde-și vor regăsi inocența pierdută. Din perspectivă iudaică, prin credință și teamă de Dumnezeu, popa Tonea corectează greșeala lui Adam, căci nu mai ascultă chemarea ispititoare a femeii și-i salvează sufletul nemuritor și curat al acestei Eve și-l (re)încredințează lui Dumnezeu. În oglinda învățaturii creștine, femeia-instinct, femeia-natură, păcătoasă și adulteră, este salvată și mântuită de bărbatul-rațiune, bărbatul-credință, slujitorul credincios al Fiului lui Dumnezeu.

Referințe:

- BLANCHOT, Maurice, *Spațiul literar (L'espace littéraire)*. Traducere și prefață de Irina Mavrodin „Chevalier des Artes et des Lettres”, București, Editura Minerva, 2007.
- BODIȘTEAN, Florica, *Eseuri de literatură universală (de la Cântarea cântărilor la Doris Lessing) [Essays of Universal Literature (from Song of Songs to Doris Lessing)]*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2013.
- DANCIU, Liliana, *Despre o inițiere erotică ratată. Boala și iubirea-boală în Pădureanca, de Ioana Slavici (About an failed erotic initiation. The illness and the morbid love – in The Forest Girl, by Ioana Slavici)*, în „Literature, Discourse and Multicultural Dialogue” (LDMD 2), Târgu Mureș, Editura Arhipelag XXI Press, 2014.
- DUBY, Georges, *Evul Mediu masculin. Despre dragoste și alte eseuri (Mâle Moyen Age. De l'amour et autres essais)*. Traducere de Constanța și Stelian Oancea, București, Editura Meridiane, 1992.
- GALACTION, Gala, *De la noi, la Cladova (From us, at Cladova)*, în *Nuvele, povestiri (Short stories)*, București, Editura Minerva, 1970.
- MILITARU, Ion, *Iubire și lege morală. Suferințele tânărului Werther (I) (Love and moral law. The Young Werther's sufferings)* în „Ramuri”, editie specială, 2007 (disponibil pe <http://revistaramuri.ro/index.php?id=140&editie=11>, accesat 12.02.2018, ora 17).
- PÉTREMENT, Simone, *Eseu asupra dualismului la Platon, la gnostici și la maniheeni (Essay on dualism in Plato, Gnostics and Maniheans)*. Traducere de Ioana Munteanu și Daria Octavia Murgu, București, Editura Symposium, 1996.
- Platon, *Phaidros*. Ediția a III-a. Traducere de Gabriel Liiceanu, București, Editura Humanitas, 2011
- URSA, Mihaela, *Eroticon. Tratat de ficțiune amoroasă*, București, Editura Cartea Românească, 2012.

WUNENBURGER, Jean-Jacques, *Sacrul (Le sacré)*. Traducere, note și studiu introductiv de Mihaela Căluț. Postfață de Aurel Codoban, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2000.

~~~~~
Liliana DANCIU. PhD in Philology, with a thesis on the novel "The Forbidden Forest" by Mircea Eliade at 1 Decembrie 1918 University of Alba Iulia (2017). She graduated the Faculty of Letters, Philosophy and History, Department of Philology, the University of Craiova (1995). MA in Romanian Language and Literature, Faculty of Humanistic and Social Studies, Aurel Vlaicu University of Arad (2013). Since 1995, she is a high school teacher, Romanian Language and Literature Department. Member of the Research Center Speculum, Alba Iulia. Author of the volume *Romanul din roman: Noaptea de sânzienă, de Mircea Eliade (The Novel in the novel: "The Forbidden Forest" by Mircea Eliade)*, București, Editura Ideea Europeană, 2017. She published articles and studies in various scientific and cultural journals, such as the *Journal of Humanistic and Social Studies*, *Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica*, *Incursions into the imaginary*, *Journal of Romanian Literary Studies*, *TricTrac: Journal of World Mythology and Folklore*, *SÆCULUM*, *Gnosis*. She has participated in several scientific sessions, colloquia, symposiums, etc. in Romania (Arad, Alba Iulia, Târgu Mureș etc.) and abroad (Rome).